

Bivirkninger av medisiner

De fleste medisiner har både ønskete og uønskete effekter. De uønskete effektene kalles bivirkninger. Når et legemiddel blir godkjent, vurderes nytten pasienter kan få av medisinen opp mot de mulige bivirkningene den kan gi.

Bivirkninger – hva skal aksepteres?

Man må ofte godta enkelte bivirkninger fordi de fleste medisiner ikke virker utelukkende mot det som forårsaker sykdom. De treffer ikke eksakt midt i blinken, men gjerne både blinken og litt omkring eller kanskje litt på siden av "inner-tieren". Etter hvert tilpasser kroppen seg behandlingen og bivirkningene avtar i løpet av noen dager eller uker. Og det er ikke alltid medikamentet man bruker som er ansvarlig for ubehaget. Ikke sjelden er det selve sykdommen som forårsaker problemene. Det er derfor viktig å ikke slutte med medisiner selv om man merker bivirkninger. Men man bør kontakte legen sin slik at man sammen kan avgjøre hvordan man bør forholde seg.

Omfanget av bivirkningene avhenger vanligvis av hvor alvorlig sykdom man blir behandlet for. Kreftbehandling medfører som regel flere og mer alvorlige bivirkninger enn medisiner mot mindre farlige sykdommer.

Får alle som tar medisin bivirkninger?

Alle medisiner kan gi bivirkninger, men det betyr ikke at alle som bruker en medisin nødvendigvis får bivirkninger. Det er gjerne slik at jo bedre virkningen av en medisin er, jo flere og mer alvorlige bivirkninger har den også. Det er vanskelig å forutsi hvem som vil få bivirkninger av en medisin. Generelt har eldre pasienter en større risiko for å få bivirkninger enn

yngre.

Hvor ofte forekommer bivirkninger?

Bivirkningene inndeles i kategorier etter hvor ofte de forekommer. En bivirkning kalles

- vanlig hvis den forekommer hos mer enn 1 % av pasientene
- mindre vanlig hvis den forekommer hos 0,1-1 % av pasientene
- sjelden hvis den forekommer hos færre enn 0,1 % av pasientene
- svært sjelden hvis den er beskrevet kun i enkelte tilfeller (forekommer hos færre enn 0,01 % av pasientene)

Det er selvsagt størst risiko for å få de mest vanlige bivirkningene. De sjeldne bivirkningene er ofte mer alvorlige. Det er bare en liten del av pasientene som får disse.

Hvordan kan bivirkninger unngås?

Du kan begrense sannsynligheten for bivirkninger ved å bruke medisinen riktig, det vil si at legens bruksanvisning må følges nøye.

Risikoen for bivirkninger øker med antall medisiner man bruker ettersom de påvirker hverandre. Spør derfor alltid legen om medikamentene du bruker passer sammen. Det er spesielt viktig dersom du bruker flere leger eller både lege og en alternativ behandler. Husk at p-piller også er et medikament.

Hvorfor er det viktig å lese pakningsvedlegget?

I pakningsvedlegget finner du oversikt over de ulike bivirkningene en medisin kan forårsake samt tips for hvordan du kan begrense problemet. Andre forsiktighetsregler er også omtalt. I pakningsvedlegget er det i tillegg opplysninger om innholdstoffer, virkemåte, dosering og hvordan medikamentet bør oppbevares. Følg dosene som legen har angitt, men ta gjerne kontakt med han hvis de avviker vesentlig fra det som er angitt i pakningsvedlegget. Det hender det skjer misforståelser, og det er best å være på den sikre siden.

Hva gjør du om du får bivirkninger?

Kontakt legen din eller apoteket der du kjøpte medisinen dersom du lurer på om du har fått bivirkninger. Dette er spesielt viktig dersom de oppleves som alvorlige eller de ikke er angitt i pakningsvedlegget.

Kilde: Statens legemiddelverk